

Kiíratási árak:

ostán vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.—kor.

Félévre. 10.—kor.

Negyedévre 5.—kor.

Egy hónapra 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy cm. területenként 8 fillér.
Nyílttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

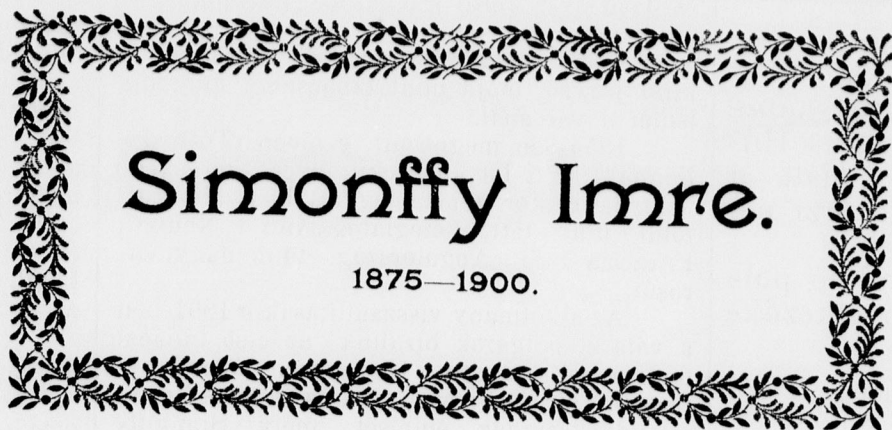
Koncz Ákos.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Debrecen, okt. 17.

Huszonöt éve annak, hogy Simonffy Imre Debreczen szabad kir. város polgármesteri székét elfoglalta. Huszonöt éve annak, hogy ez állást szülővárosának javára, polgártársainak boldogítására, hazájának hasznos munkássággal tölti be. Ő látta e várost fejlődésének első stádiumában, midőn még mai szépségének, magas kulturájának kezdetleges nyomait is alig lehetett felfedezni s már ifjúkorában megérlelődött benne a nemes elhatározás, hogy azt a várost, melyben megvannak mindazon feltételek, melyek nagygyvá és hatalmassá teszik, egyszerűségéből kiemelni s erejének megfelelő arányokban kifejleszteni fogja. Mi volt Debreczen ötvenöt évvel ezelőtt, midőn Simonffy Imre a közpályára lépett s mivé lett azon huszonöt év alatt, melyben polgármestere körütekintő, gondos s mindenre kiterjedő kormányzatának áldásait érezte! Simonffy Imre vezérlete alatt lett azzá Debreczen, aminek Magyarország közvéleménye városunkat ismerni tanulta, tudniillik a magyarságnak a főváros után a legerősebb kulturális központjává. Városunk nagyszabású közintézetek megteremtéséhez a Simonffy Imre neve fűződik, úgy, hogy bátran nevezhetjük az utolsó negyedszázadot Simonffy Imre-korszaknak, melynek jellemző ismérvét azon átalakulás képezi, melylyel Debreczen a jelen-téktelen vidéki központból hatalmas emporiummá fejlődött. Jelszava volt a haladás, de nem azon előrelátás és számítás nélkül való ujitási törekvés, mely nem veszi tekintetbe a körülményeket s az óhajtott reform érdekében kockáztatja a hosszú, fáradságos munka által elért eredményeket, hanem az a böles politika, mely a reformok keresztülvitelénél soha sem felejt, hogy a haladás csak akkor tartós, ha annak elérése a meglevő intézmények lehető kimélésével lépésről-lépésre, nem pedig erőszakosan történik.

Fokról-fokra, lépésről-lépésre haladni a reformok útján, nem riadva vissza semmi akadálytól, kitartó szorgalommal törni a kitűzött cél felé, mely a város szellemi és anyagi fejlesztése: ez volt a módszer, melyet Simonffy Imre polgármester feladata teljesítésénél használt. S hogy mily sikereket tudott ily módszerrel elérni, azt azok tudják legjobban, kik városunk közéletének mozgalmait figyelemmel kísérték, vagy azokban részt véve, saját tapasztalatukból győződhetnek meg, hogy minden kezdeményezés azzal indult meg, hogy a polgármester jóindulatu támogatását vette igénybe s hogy minden humánus, jótékony vagy kulturális intézmény a polgármester pártfogásával látott napvilágot s fennállásának tartama alatt védelmére mindenkor biztosan számíthatott. Simonffy Imre vezérlete alatt a város patrónusa lett csaknem minden nemescsélű emberbaráti intézménynek s e tekintetben olykor már tulságosan is igénybe vette a társadalom a polgármesteri jóindulatot, kinek szülővárosa előhaladását munkáló buzgalma mérsékelőleg hatott azon körülmény, hogy a város a modern berendezkedés céljaira szükséges beruházásokkal az utóbbi időben nagyon is megterhelte költségvetését. Mert városunkban a társadalom feladatait is megszokták a város áldozatkészsége közvetítésével a megoldáshoz juttatni s ily körülmények között nagyon is szükség van azon böles mérsékletre, melylyel polgármesterünk a haladás szempontját a város pénzügyi érdekeivel összhangzásba hozni törekedett.

Minden kor megtermi a maga szükségeit, a maga embereit, mondja egyik kiváló publicistánk, hozzátéve, hogy bennünket, kik a közélet nagy munkájának csak kezdő napszamosai vagyunk, atomszerű körben atomszerű eredménnyel, fel nem mutatva semmi mást, mint a hü akaratot, mely szenttelen marad jó- és balszerencse közt, egy, hatalmas önérzetében merészebb nemzedék el fog söpörni nyomtalan. De a Simonffy Imre neve élni fog Debreczen város történetében s neve arany betűkkel fog ragyogni annak lapjain, hirdetővé, hogy a nagy társadalmi és gazdasági átalakulás idején egy böles férfi állott e város kormányzása élén, kinek a gondviselés arra hívott el, hogy a szabadság és a haladás eszméit átérző kebelével s előrelátó gondossággal vezesse a város hajóját az óhajtott révpárt, az európai kultúra felé.

És a mily kitartó és fáradhatatlan munkása több mint félszázad óta Simonffy Imre a közügynek, époly szerényen vonul vissza azon kitüntetésektől, melyek az igaz érdemet jutalmazni ótajtották. Szerény-sége a mai ünnepeltetés ellen is tiltakozik. De ez nem akadályozhat meg minket abban, hogy Őt ünnepeljük, mert az által önmagunkat becsüljük meg. Nagy fiai munkásságából gazdagságot örököl a haza, mondta Tompa. Ők fáradnak, hogy a nemzet boldog és gazdag legyen szellemi és anyagi kincsekben. S ezen nagy és szent munkában mintegy elvesz saját egyéniségük; mint a harmat növelni, termékenyíteni, áldást hozni száll le az égből s magának magáért nincsen élete. Egész életüket tőkélül fektetik be, hogy a nemzetnek kamatozzék; nagy lelkők megmozdit minden követ, felkeres minden zugot, hol anyagi és szellemi gazdaság forrásait sejtik véreik számára. Munkássága, buzgalma a haza szolgálatában a vallás a nevelés, a tudomány érdekében fáradhatatlan. Tiszteljük meg azzal magunkat, hogy azt, ki ily nemes erények képviselője, életének egyik fordulópontján, üdvözljük s szívünk melegével járulunk a vezér elé, ki megérdemli, hogy a hosszú munkás élet csekély jutalmául tiszteletünk és szeretetünk koszorújával övezzük körül!

Dr. Orbán József.

Simonffy Imre életrajza.

Debreczen város soha sem volt szűkkeblű azon kiváló férfiak iránt, kik e város anyagi és szellemi ügyeinek előbbvitelén nemes buzgósággal serénykedtek. Nemesak az utódok az előttük élt nagyoknak, hanem az élő is megadta élőnek mindig a város jólétét munkáló igyekezetéért a legteljesebb elismerést.

Simonffy Imre polgármester neve régen ott ragyog már azon derék férfiak között, kikre hálás tisztelettel szoktunk tekinteni. Huszonötévi hivataloskodása alatt a tett alkotások nagy száma őrizi nevét továszálló időközön át.

A kiváló férfiú, a jubiláló polgármester életrajzát a következőkben adjuk:

Simonffy Imre 1824. november 18-án született Debreczenben. Atyja Károly, S. Sámuel főbíró negyedik fia, szintén hivatalt viselt a városnál — városgazda volt. Édesanyja Csapó Zsuzsánna.

Iskoláit a debreczeni főiskolában végezte 1833-tól 1844 ig, egy iskolai év kivételével, midőn Eperjesen tanult.

A tiszántuli kerületi táblánál, Bihar megye első alispánjánál és a kir. ítélőtáblánál teljesített jogi gyakorlatok (jurátoskodás) után 1847 június 10-én ügyvédi vizsgát tett. Még azon év aug. 2-án s következő napjain Nagyváradon tartott közgyűlésen Biharvármegyének Tisza Lajos főispáni helytartó, tiszteletbeli aljegyzővé nevezte ki. E minőségben szolgált 1848 május 20-ig, mielőtt közgyűléseken és törvényszékeken folytonosan működött.

1848 június 18-án lépett szülővárosa szolgálatába. A megváltozott viszonyok következtében a város beligazgatása újból rendeztetvén, őt tiszteletbeli jegyzőt választott a közgyűlés. Első helyen és közfelkiáltással Simonffy Imrét választották meg.

Midőn vészterhes fellegek kezdettek tornyosulni a haza határain s a nemzetiségek nyílt lözadásban törtek ki, — a hazában lévő rendes katonaság vezérei is áru lökké lettek, — a kormány fegyverre hívta a nemzetet. Honvéd- és önkéntes csapatok verbuváltak, nemzetőrségek szerveztettek.

Debreczen város a haza védelmére aug. 28-án 600 gyalog és 200 lovas önkéntes kiállítását, teljes felszerelését és zsolddal ellátását határozta el.

Az önkéntesek maguk választották tisztjeiket. Az első önkéntes század bizalma a fiatal Simonffy Imrében központosult, ki letette a jegyzői tollat és karddal cserélte fel. Főhadnagyi ranggal lépett be az önkéntesek első századába, melynek ő lett a parancsnoka. Néhány napi gyakorlat után jött a parancsolat, hogy menni kell a harcra. Szeptember 25-én szekereken levitték az önkénteseket Aradra. Október 7-én már megszállották velők a puskaport.

Simonffy Imre debreczeni bajtársaival együtt az egész szabadságharc alatt Arad és Temesvár körül szolgálták hazájukat, az aradi vár feladásáig.

A szabadságharc lezajlása után előbb mint jegyző, majd mint tanácsnok működik ismét a városnál.

1855-ben megnősült, eivévén Tóth Juliánna, Tóth István tekintélyes kereskedő leányát. Ekkor nejével együtt hosszabb külföldi utat tett, meglátogatván Német, Francia és Angolország több nagy városát.

Az alkotmány visszaállításakor 1861-ben a választópolgárok bizalma az első tanácsnoki állásra emelte. Ugyanezen évben határozta el Debreczen város közönsége az állandó színház építését, mely Simonffy Imre, az építészeti tanácsnok felügyelete alatt meg is kezdett.

1861 végén több tisztviselőtársával együtt ő is letette mandátumát s a népszereitlen provisorium alatt a kereskedelmi és iparkamara titkári állását töltötte be, a melyre megválasztották. E hivatalban maradt 1867 május 6-ig.

Az ismét alkotmányos alapon szervekedett város Simonffy Imrét választotta főkapitányává. Közmegelégedésre töltötte be 1875-ig ezt a terhes és fontos állást.

Midőn ez említett évben a beteg Kovács Lajos lemondása következtében megüresedett a polgármesterség, Sillye Gábor főispán szeptember 2-án Simonffy Imrét bízta meg a polgármester teendőinek ideiglenes ellátásával. A közvélemény egyetlen jelöltje ő volt a polgármesterségre. A bizottsági tagok értekezlete szept. 24-én egyhangulag az ő személyében állapodott meg s az október 7-én tartott közgyűlés közfelkiáltással őt választotta meg Debreczen polgármesterévé.

Azóta folytonosan e díszes helyen látjuk működni a tevékeny férfiút, — az évek mellett öregbedve polgártársainak szeretetében és az érdemekben, amelyeket a kormányására bizott nagy alföldi város fejlesztése körül szerzett, mindig maga mellett találván a közönségnek előretörő áldozatkész támogatását, melyre első megválasztásakor appellált.

A közgyűlés négy tisztujítás alkalmával újította meg bizalmát iránta; egy tisztujításkor sem akart vele szemben senki elbukni és ő mindig ellenfél nélkül választotta meg ismét egyhangulag, lelkes közfelkiáltással polgármesterré; — nevezetesen 1878. aug. 22., 1884. szept. 11., 1890. szept. 4. és 1896. decz. 10. napjain.

Mily haladást tett Debreczen e huszonöt év alatt, mely kiválóbb események fordultak elő városunk életében, — másutt eseteitjük, soroljuk elő azt. E helyen csak azt elevenítjük fel, hogy 1887. nov. 17-én tartott városi közgyűlés Mark Endre bizottsági tag indítványa folytán közhivatali pályán működésének 40-dik évfordulója alkalmából az által fejezte ki háláját a szeretett polgármester iránt, hogy a közügyek terén kifejtett lankadatlan szorgalmát az utókor részére méltó példaképpen jegyzőkönyvében megörökítette.

A nagy város közigazgatásának, anyagi és szellemi fejlesztésének terhes gondjain kívül, bőven kivette részét Simonffy Imre az ev. ref. egyház kormányzásából is.

A város polgármestere főgondnoka rend és szokás szerint az ev. ref. egyháznak is. A város és az egyház között maig fennálló eme jó viszonyt kifejező szokás alul kevés volt eddig a kivétel.

Simonffy Imre is viseli a főgondnokság díszes tisztét, — miként viselte nagyatyja, kinek neve kezdő betűi olvashatók az ő gondviselése alatt épült nagytemplom tornyainak szél-vitorláján.

Simonffy Imrét már negyven évvel ezelőtt ott találjuk egyháza szolgálatában. 1855-től 25 évig folytonosan presbiter volt. 1877-ben főgondnokká választották s három évig töltötte be a debreczeni egyház világi elnökségét. E minőségben helyi gondnoka volt a kollégiumnak is.

Egyháza részéről ezután újabb meg-tiszteltetések érték. 1880-ban a tiszántuli ev. ref. egyházkerület a zsinatot előkészítő egyetemes konvent tagjává, — a debreczeni ev. ref. egyházmegye pedig zsinati képviselőjéül választotta. Mint ilyen részt vett az 1881. október 31-én Debreczenben megnyílt korszakalkotó zsinaton, mely 1882. szeptember 10-17-én ismét összeülvén, — létrehozta a magyar ev. ref. egyházak egységét, megalkotta az új alkotmányt és az egyházi bíráskodást.

Később a tiszántuli egyházkerület gyűlekezetei egyik világi tanácsbíróssággal is megtisztelték, — majd 1892-ben három évre, 1895-ben és 1898-ban ismét három évre a debreczeni egyház tagjai egyhangulag főgondnokká választották az érdemes férfiút, — a ki mint a kollégiumnak is helyi gondnoka ép olyan jóakarattal buzgólkodik az

TÁRCZA

Simonffy Imre jubileumára.

Irta: Kun Béla.

Simonffy Imre kir. tan. polgármester 25 éves polgármesteri jubileuma alkalmából a debreczeni színházban ma este megtartandó díszelőadás szaválja:
FÁI FLÓRA.

Kit ezek tisztelnek, ezek ünnepelnek!
Nagy lehet a kincse annak a kebelnek!
A nép halaszója méltatlant nem érhet
Ajkárol nem szállhat pénzen vett dícsére,
Kit a nép hozsáná, kit méltónak látott:
Annak a nyomába hintsetek virágot!

Le hát a kalappal! Föl az érzelemmel!
Itt is van közöttünk egy ily igaz ember!
Eddig ő dolgozott, ő küzdött értünk,
Most mi annyit mondjunk: *vele egyetértünk!*
Ami jót kívánunk, ne öntsük beszédbe,
Csak kezünket fűzzük most az ő kezébe!

Ne mondjuk őt nagynak, ne nevezzük névvel:
Névtelen is nagy ő özőn-érdemével!

Ha innen kinézünk, akkor értjük jobban,
Miért van, hogy szívünk most dobbanva dobban,
Hogy mai örömünk gyönyörrel határos:
— *Allata az, a mi: ez az ősi város!*

Ha vezető kellett: ott volt az ő lelke f
Ha mi már nem láttunk: az utat meglelte!
Ha szeretet kellett: szívét adta nekünk,
Ha csüggedni kezdtünk: ő volt reménységünk,
Ha erős kar kellett: ott volt az ő karja
Az akadály eltűnt, hogyha ő akarta,
Ha sok volt a vágyunk: kevesebbre mérte,
Ha haladni kellett: ő állott az élre!
Olykor egünk dörögött, sötétült, viharzott,
De ő nyílt kebelével megvívta a harcot,
Megállott, megálltunk töretlenül, épen
Az aramló eszmék rohamversenyében
Kövertük, mi üdvös, lenyomtuk, mi mételey
A századvég mérge szívünkig nem ért el,
Csiraja sincs itt a testvérgyűlöletnek
Nálunk az emberek ma is csak szeretnek
S mintha ezek szívén egy tűz lángja égne:
Ugy lobog itt föl mint örökláng: a béke!!

S hogy ide jutottunk, hogy ma ily fönn állunk,
Hogy nappalunk fényes és nyugodt az álunk,

Hogy mi soh'sem küzdünk éjszakai árnyal,
S nincs oly magyar város, mely fölübünk szárnyal,
Hogy itt vívhatatlan a józanság vára
S nem hallgatunk másra, csak lelünk szavára
Hogy itt kisértését az ördög megunta:
— *Őt vallja vezérül ez a hősi munka.*

Ő adta a jelszót, ő vitt magasabbra,
Ő e nagy városnak a jó édes apja!
Tengernyit fáradt, még sincs eltörödvé,
Régi erejével néz be a jövőbe,
Szent boldogság néki a gondoknak gondja,
— *Nem mi mondjuk ezt el: huszonöt év mondja!*

Le hát a kalappal! Föl az érzelemmel!
Veitünk ünnepeljen, ki csak hálás ember.
Eddig ő dolgozott, ő küzdött értünk,
Most mi annyit mondjunk: vele egyetértünk!
A mi jót kívánunk, ne öntsük beszédbe,
Csak kezünket fűzzük most az ő kezébe,
Legyen közte s közöttünk örök a szövetség,
Kik nagyra hevülnek: *példáját kövessék!*

6si kollégiumnak egyetemmé fejlesztésén, mint nagyatyja a tűz által elhamvadt iskola újjászületése körül.

Szintén önként érthető természetes dolog, hogy a közjónak ilyen buzgó és sikeres munkása nem kerülhetett ki figyelmét a magas kormányának és a legmagasabb trónnak sem. Simonffy Imrét huszonöt évi polgármestersége alatt valóban több ízben érte legfelsőbb elismerés, kitüntetés, királyi kegy.

Ő Felsége a király 1878 február 3-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával a közhasznú működése elismerésül királyi tanácsosi címmel díjmentesen ajándékozta meg; 1885 november 15-én kelt legfelsőbb elhatározásával pedig megengedte, hogy a budapesti országos általános kiállítás alkalomával szerzett „kiváló érdemei méltánylásául” neki a „legfelsőbb elismerés nyilváníttassék.”

Ugyancsak ő Felsége a király 1888 febr. 15-én kelt legfelsőbb elhatározásával a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül Simonffy Imrének a harmadosztályú vaskoronarendet adományozta díjmentesen.

Ezenkívül tulajdonosa az olasz koronarend tiszti keresztjének (Officier de la Couronne d'Italie), melyet Umberto olasz király, mint az olasz korona-rend nagymestere az olasz külügyminiszter előterjesztésére gróf Gubernatis Angelo kiváló tudós-írónak Debreczenben időzése alkalmával történt előzékeny fogadása és Debreczen városának Olaszország iránt tanusított rokonszenve méltánylásául 1886 június 6-án adományozott, melynek viselése legfelső helyen engedélyezett.

Felséges királyné asszonyunk, mint a magyar országos vereskereszt segélyző nőegylet legfőbb védasszonya, a vereskereszt-egylet érdekében tanusított kiváló érdemeinek elismerésül Gödöllőn 1884 okt. 9-én aláírt díszokmányjal tüntette ki. Ugyanezért a városi közgyűlés is 1883-ban elismerését nyilváníttotta.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter 1884. jan. 6-án kelt leiratában a „közoktatás terén kifejtett hazafias, ügybuzgó és érdemteljes munkásságáért” elismerését fejezte ki.

Ezenkívül több szakminisztertől kapott előismerő köszönő leiratokat, — a városi közgyűléstől is kitüntető végzéseket.

Flume város törvényhatósági közgyűlése pedig 1893 július 14-én díszpolgári oklevéllel tisztelte meg, amiben nemcsak az ő érdemeinek elismerése nyilvánult, hanem a rokonszenve Debreczen iránt, az együttérzés a közös magyar hazáért szeretetében.

1899-ben kapta a szerb királyi Takovarend III. osztályát.

A városi és egyházi életen kívül van még harmadik tér is, melyen nagy tevékenységet fejt ki a mi ősz polgármesterünk: ez a társadalmi élet, melynek fáradságtalan munkájában, — jótévő alkotásaiban nemes buzgalommal vesz ő részt.

Számos társulatnak és egyletnek elnöke, vagy alelnöke és igazgatósági tagja s valamennyinek közgyűlésén rendszerint jelen szokott lenni.

Elnöke:

- a debreczen-h.-nánási helyi érdekű vasút részvénytársaságnak;
- a debreczen f.-abonyi, debreczen-deerecke létai h. é. v. r.-társaságoknak;
- a debreczeni termény- és áruaktár részvénytársaságnak;
- a debreczeni kölcsönsegélyző egyletnek;
- a debreczeni lovaregyletnek;
- a debreczeni tisztviselők önszegélyző egyletének;
- a vereskereszt városi fiókegyletének.

Diszelnöke:

- a debreczeni 1848/49-iki honvédek egyletének és
- a debreczeni önkéntes tűzoltó társulatnak.

Alelnöke:

- a tiszántuli ev. ref. egyházkerület egyházi értekezletének;

az alsó nyírvidéki vízlecsapoló társulatnak;

az erdélyi-magyar közművelődési egyesület Debreczen város és hajdumegyei fiókegyletének.

És végül disztagja több egyletnek és társulatnak.

Családi életét az Isten egy kitünő tehetségű fiúval áldotta meg. Dr. Simonffy Béla ez, a ki a helybeli törvényszék királyi ügyésze.

A polgármester 25 évi működése.

Az utolsó negyedszázadban bámulatosan s rohamosan fejlődött Debreczen városa. Ennek a fejlődésnek lelke, főmozgató ereje Simonffy Imre polgármester volt. Simonffy Imre polgármestersége valóban a város újjászületésének, modern fejlődésének korszaka.

Az ő vasakarátát, városa iránti szeretetét mindnyájan ösmerjük. A mi városunkban 25 év alatt keletkezett, fejlődött, az mind Simonffy Imre polgármester nevéhez fűződik.

Röviden vázoljuk alább 25 éves működésének történetét.

A fejlődést minden téren megtaláljuk. A kulturális intézmény fejlődött; a város folytonos építkezésekkel emelkedett, szépült; a közegészségügy érdekében az ő közbelépésére nagyszámú áldozatokat hozott a város, az emberbaráti intézményeket a legmelegebben pártolta, istápolta s még hosszán el lehetne mondani azokat az üdvös dolgokat, melyeket a polgármester városa érdekében cselekedett.

A népnevelés az ő polgármestersége alatt óriási haladást tett.

Népiskolákat, kisdudovodákat állítottak fel; létesült a kath. felső leányiskola, a róm. kath. főgimnázium, a nőképzés emelésére is kiváló gondot fordított.

Szervezték az iparos-tanonez oktatást. A városi főreáliskola nyolcz osztályúvá kiegészítve, állami kezelésbe ment át. A kollégium minden szakán új tanszékek alapítottak.

A finomabb műveltség terjesztésére új fejlődésnek indult fényes palotájában a Zenede. A társadalmi élet pezsgőbbé tevésére alakult a Felolvasókör, melyből később a Csokonai-Kör bontakozott ki.

Ipar, kereskedelem, közigazdasági fejlődés, közlekedési vállalatok létesítése érdekében fényes eredményeket ért el a vállalkozó szellem.

A „Tisza” bank ugyan 1884-ben elhárította a felszámolást, de keletkeztek helyette más új pénzintézetek: 1884-ben a kölcsönös segélyző egyesület, mint szövetség; 1893-ban a közigazdasági bank. A többiek is többé-kevésbé tovább fejlődtek.

A gazdák és kereskedők javára létesült 1887-ben a termény és áruaktár részvénytársaság.

Új gyári vállalatok és ipartelepek keletkeztek: 1886-ban a ma már több mint ezer munkást foglalkoztató m. kir. dohánygyárat építette a dohányjövődéki igazgatóság, mihez a város csatornázási munkálatokon kívül 24 kat. hold földet ajándékozott. 1887-ben alapították a Vidoni testvérek szalámi gyárukat; valamivel később a Stern testvérek kefe és faáru telepe létesült.

A régi István malom tűz által két ízben százezrekre menő kárt szenvedett, de mindannyiszor azonnal új és tágasabb épületek emelkedtek a romok helyén.

Felépült a város legnagyobb ipartelepe, — a m. á. v. gép- és kocsijavító műhelye a város által ingyen adományozott 70 kat. hold területen.

Új vasutak csatlakozása által az ország egyik legjelentősebb közlekedési gócpont-

jává lett Debreczen s ma már annyira uralja északkeleti Magyarország vasuti hálózatát, hogy 1890. aug. 1-je óta székhelye egyik nagykiterjedésű hatáskörrel bíró üzletvezetőségnek.

1884 okt. 3-án adatott át közforgalomnak a debreczen-h.-nánási helyi érdekű vasut, mely 1886-ban Búd Szent-Mihályig meghosszabbított.

1891. augusztus 5-én nyílt meg a debreczen-füzesabonyi-ohat-polgári h. é. vasut, mely nagy mértékben emelte a város legnagyobb birtokának jövedelmezőségét.

Majd a debreczen-n.-léta-sáránd-derecskei h. é. vasut kötött össze termékeny vidéket városunkkal és egyengeti az utját az az Érmellék és Szilágyság felé vezető vasut létrejövételének. Továbbá a püspökladány-füzesgyarmati és a közelebb építés alá kerülő kaba-nádudvari h. é. vasut.

Rendkívüli fontossággal bír az állomás kibővítése, melyet közel két millió frt költséggel már a közel jövőben befejeznek.

Köutak épültek Nyiregyháza és Nagy-Károly felé.

Nevezetes alkotások jöttek létre a helyi közlekedés könnyítése és gyorsítása tekintetében is.

1884 október 2-án adták át közforgalomnak a gömzödonyu közuti vasutat, 1888 október 6-án a Hatvan-uteza vásártéri lövönatu vasutat. Ugyanezen év június 4-én nyílt meg, 74 állomással, a telefonhálózat, melyet ez évben az állam vett kezelésbe.

A város több kiállítást rendezett s részt vett több országos jellegű kiállításon. Hol mindig a legteljesebb elismerést vívta ki.

A vásárrendezés körül is pár nevezetes intézkedés történt. 1878-ban rendezte be a magyar lovaregylet a lóvásártér, melyet a város pár évvel ezelőtt magához váltott. 1891-ben adták át a közhasználatnak a baromvásártér. Következő évben engedélyezte a miniszter a hortobágyi állatvásárt.

A piac rendezését szabályrendeletileg ez évben teljesítették.

A szépen parkirozott gróf Degenfeld-teren a város új, modern s külső kiállításában tetszetős vassátrakat állított fel.

Most fáradságos a sertés- és sertés-hus feldolgozó gyár létesítésén.

A mezőgazdaság körében szintén új korszak nyílását jelző átalakulások történtek, részben folyamatban vannak.

1876-ban vitték keresztül a 180,000 kat. hold területű belső legelő felosztását, a melyből azonban tulajdonképen csak 14,706 hold képezi a házbirtokos lakosság között felosztott területet. — Új birtokviszonyokat, az állattenyésztés és mezőgazdálkodás terén nevezetes változásokat idézett elő ez a föld felosztás, amely kihatott a város háztartására is.

Az addig kizárólag legeltetésre használt másfél négyszög mértföldnyi területű szűz földet feltörte az eke s a város közelében több száz új gazdaság keletkezett, melyek tulnyomólag belterjes gazdálkodás alá vétettek; virágzó majorságok létesültek. E földek értéke megkétszereződött és a polgárság vagyona két millióval emelkedett.

Egyidejűleg minden osztályozott holdért 80 frt fizettetvén be a város pénztárába, ez által egy millió frtot haladó alap létesült azzal a rendeltetéssel, hogy kamatai feleslegessé tegyék a már akkor erősen kísértő közköltő behozatalát.

Másik messze kiható jelentőséggel bíró mozzanat ugy mezőgazdasági, mint erdőgazdasági szempontból az erdei kaszállók ügyében keletkezett 1882. évi közgyűlési határozat ellen indított pör eldőlése 1885-ben a kuria kedvező ítélete által.

Az alsó nyírvidék lecsapolása végett 1890-ben alakult társulat működése szintén jótévő hatással fog lenni az erdős puszták hasznavehetésének növelésére.

Főlemlítésre méltó fordulat volt mezőgazdaságunk történetében még a 3397 kat.

hold pallagi tanyabirtok zálogból visszaváltása 1882-ben a város részére.

Az utolsó huszonöt év alatt örvendetes és nagyarányú föllendülésnek indult nálunk úgy a köz-, mint a magánépítkezés.

Ma már valóban számos palotaszzerű köz- és magánépülettel dicsekedhetünk.

E helyen csak a nagyobb középítkezéseket soroljuk fel:

1876-ban épült a péterfiai lovaslaktanya és több új tanterem;

1878-ban a róm. kath. leányiskola és megkezdődött a Bika szálloda építése, melyet 1882-ben fejeztek be;

1879-ben három új ref. iskola;

1880-ban a városi téglagyár;

1882-ben a gazdasági tanintézet;

1885-ben a nagyerdei vendéglő;

1886-ban az új ref. templom és ismét három új ref. iskola;

1888-ban a ref. konzistoriális ház és honvéd barak;

1890-ben a kir. tábla Simonffy-utcai épülete, óvoda;

1891-ben a közvároshid, a nagyerdei nyári lakok, az új polgári lövőház, a kereskedelmi akadémia palotája;

1892-ben a ref. felsőbb leányiskola, a honvédlaktanyák;

1893-ban a Zenede, a gyalogsági laktanya, a közvároshid, orth. izraelita templom, országos tanítói árvaház, róm. kath. fiúiskola, új ref. iskolai épületek.

A törvényszéki palota, kir. tábla, új dohánygyári raktár és dohánybevéltő felügyelőségi lakás, izr. templom, róm. kath. leánynevelő intézet és zárda, községi szegényház keletkezése, a Simonffy-utcai bérházak, a csapó-utcai új lovassági laktanya az utolsó öt esztendőre esik.

Magánosok versenyeznek a várossal és közintézetekkel. Az építkezések száma évről-évre fokozatosan emelkedik.

E huszonöt év alatt alakult új városrészekké a Csapó- és Homokkert.

A város egyébként is csinosodott, szépült. A polgármester ösmeretes hajlama a kertészet iránt csaknem minden valamire való utcánkat árnyas fasorral ültetett be.

1877-ben bővítették a Népkeretet s most megkiváló nagy gondot és több költséget fordítanak a nagyerdei parkra, mely mind sürribben látogatott, kedvelt kiránduló helye a közönségnek.

Az új kórház egyetlen a vidéken a maga nemében. A közvároshidnak sem nagyság, sem berendezés tekintetében nincsen párja Budapest kivételével. A pompás Margit-fürdő méltán büszkesége városunknak.

A járványkórház, a gyepmesteri telep és egy csomó új fedett csatorna egészsíti ki az újabb időben létesített közegészségügyi alkotásokat.

Tárgyalás alatt van a vízvezeték, a csatornázás építése. Addig is számos mély furású kuttal segített a város a vízszükségleten.

A jótékonyág gyakorlása mindenkör kitűnő erényét képezte Debreczen polgárságának. Hü maradt e nemes erényhez az utolsó két és fél évtizedben is. A város és a közönség áldozatkészségéből épült a jótékony nőegylet csinos árvaháza; a város hozzájárulásával jöhetett létre a 160 gyermeket befogadó országos tanítói árvaház mintaszzerű intézete. A tágas községi szegény- és dologház. Ezzel a házankénti koldulás megszűnt Debreczenben. 1883. márczius 26-án alakult a vöröskereszt-egylet virágzó fiókegylete.

A közigazgatás is sokat javult. 1891. végén állítottatott fel a bejelentési hivatal. míg 1892-ben a tisztviselők fizetését emelték.

Kiemelkedő mozzanat 1876-ból Hajdumegye kikerekítése Debreczen székhelyivel. Városunk az új törvényhatóságnak egy 150 ezer frt értékű épületet, a régi Fehérlő szállodát ajándékozta megyeházaul.

Az 1876. XXXIII. t.-cz. 4-ik §-a helyezte régi óhajhoz képest Debreczennek

több pusztáját, melyek addig névleg részint Szabolchoz, részint Biharmegyéhez tartoztak — a város hatósága alá.

Felemlítjük még, hogy 1881. okt. 31-től nov. 24-ig, az 1882. szept. 10-től 17-ig Debreczenben tanácskozott zsinatáról a magyar ev. ref. egyháznak. Ez a zsinat egységet és új alkotmányt adott az eddig különválva élt magyar és erdélyországi reformátusoknak.

Nagy esemény városunk életében még a királyi Tábla decentralizálása, mely Debreczenet öt vármegyére kiterjedő hatáskörrel bíró másodfokú bíróság székhelyévé tette 1900. május 5-ikétől fogva.

A Simonffy-család.

A németujfalui Simonffy-család több mint száz év óta szerepel Debreczenben. Ez idő alatti két főbíró, illetőleg polgármestert és több más köztisztviselőt adott szűkebb új hazájának a kiterjedt családnak Debreczenbe költözött ága.

A család 1597-ben Rudolf királytól kapta nemesi czimérét és oklevelét. Előnevét a somogyemei Németujfalutól vette, — s akkortájtban a Dunántul virágzott a család, mely tulajdonképen székely eredetű. Trencsénben, Zemplénben és Erdélyben gyökereztek meg többi ágai.

Debreczenben a múlt század elején tűnik fel a Simonffy név, a Simonffy Györgytől származott Simonffy István által, kinek körösi Borbély Zsuzsánától született fia Sámuel 1754. október 12-én. Ez a Sámuel emelte Debreczen pátriciusai közé a Simonffyakat. Előbb szenatori tisztet viselt s mint ilyen ő volt 1809-ben Debreczen által a francziák ellen kiállított fölkelő csapat ezredese, később a polgárőrség parancsnoka. 1811-től 1821-ig ő ült a város főbírói székében; — egyuttal főgondnok is volt a debreczeni egyháznak. E kettős, fontos állásban halhatatlan érdemeket szerzett magának a tűz által kétszer elhamvasztott város újra építése körül.

A kollegium és a nagytemplom felépítése az ő felügyelete alatt folyt és fejeztett be. Az ő főbíroságára esik az a nagy gazdasági átalakulás, melylyel az önálló polgári tanyabirtokok keletkezése kezdődik. 1818-ban történt, hogy az Ohat, Zám, Hegyes, Bánk és Fancsika puszták zálogideje lejárván, — a kincstár ezen 40,000 holdat tevő birtokokat csak 635.385 conv. forint lefizetése mellett volt hajlandó további 32 évre Debreczen városának zálogba átengedni. Minthogy a közpénztár ezen nagy összeget nem volt képes előteremteni, — a polgárság fizette ki azt, — de viszont az addig évente kiosztás alá kerülő ugynevezett béresföldek állandó zálogos birtokká lettek a polgárok kezében. Ugyanekkor a kaszállók ügye is újból rendeztetett. Hasonló gazdasági nagy átalakulás történt jó felszázaddal később, ugyancsak Simonffy nevet viselő polgármester kormányzása alatt, midőn 14 ezer kat. hold közös legelő a lakosság között kiosztás alá került és a cserekaszállók birtokviszonyainak végleges rendezése munkába vétetett.

Simonffy Sámuelnek nejtől Bélyei Erzsébettől hat fiu és négy leánygyermek született, — akik házasság által a város számos tekintélyes családjával jutottak rokonságba.

Gyermekei voltak:

1. Dániel, 1821-ben Debreczen város főügyvéde; neje Vecsey Éva.

2. Gábor, kereskedő; neje N. Koos Zsófia.

3. László, a Nádor huszárezredben kapitány.

4. Károly, városgazda. Neje Csapó Zsuzsanna E házasságból származott a most ünnepelet S. Imre.

5. Lajos, adópénztárnok. Neje Csapó Zsófia.

6. Ferencz, rendőrkapitány; neje Hunyady leány.

7. Erzsébet, Eressey Dániel debreczeni professzor neje.

S. Zsuzsanna, Tegze Mhály szatmári főjegyzőné.

9. Eszter, Kis Orbán Istvánné.

10. Rozália, Kis Orbán Lajos ügyvéd neje.

Egy történet.

(Alfonse Karr.)

Egy gazdag kereskedőnek egyetlen fia volt. Ez a fiu reménye volt s dicsősége leendő apjának. Soha még senki sem mutatott nagyobb arravalóságot kereskedelmi dolgokban. Az iskolában óriási kamatokra kölcsönzött diót a fiuknak, azaz ma adott hatot s holnap tizet kapott.

Ezek a jó előjelek csak sokasodtak éveivel s lassanként egészen szenvedélyiye fejlődött a fiuban ez a hajlam. A nyereség nagy fokónként magával ragadta a fa-nyereszkedés embereinél is ismeretlen mértékben s már nem ismert más érdemet, mint pénzt szerezni.

Huszonnégy éves volt, a mikor az apja elhatározta, hogy Amerikának egyik nem tudom melyik városába küldj, hogy ott valami üzletet alapítson, a mi rengeteg hasznot volt hajlandó.

De egy vihar támadt, a mi teljesen félreverte utjából a leszerelt hajót, a mely aztán végre partra vetődött és összetörtött valami ismeretlen sziget zátonyain. Valamennyien vízbe fulltak, csak a mi fiatal kereskedőnk menekült meg. Félhalva mosták ki a partra a hullámok.

Sokáig hevert eszméletlenül; mikor magához tért, egy nőt látott meg, a ki ápolta.

A különös ékítmények, a melyekkel díszelgett, nyilánvalóvá tették, hogy indián nő: s ha a fülébe dugott halszállkák, a nyakára és lábára fűzött csigák nem is képeztek valami nagyon gazdag vagy épen divatos öltözetet: a leirt öltözék egyszerűsége azonbanb tévedésbejítés nélkül engedett itéletet mondani a fiatal lány nagy szépségéről.

A hajótörött csak tekintetével tudott köszönetet mondani, annyira összetörték a sziklák, amelyiken hanyódtott.

A nő segített neki, hogy egy barlangba vonszolja magát, hova egy pár napig enni való gyümölcsöket hordott neki és füveket szedett, a miket sebeire kötött, hogy hamarosan hegedjenek be.

Mikor egy kissé már összeszedte magát, jelekkel mutatta a nőnek, hogy szeretne oly helyre menni, a hol emberek laknak. A leány épen úgy felelte, megértette vele, hogy igen szívesen fogják látni az ő nemzetiségéinél és hogy pazarul el fogják látni a legtáplálabb eledelekkel, csakhogy kissé természetesebbre neveljék, a mi ifju voltával egyetemben nagyon zamatot, gyengéd peccenyét fog eredményezni — egyszóval, azt a szigetet, a hova a kereskedőt a vízár vetette, emberevők lakják. A kereskedőnek nem nagyon tetszett közéjük menni.

Mindazonáltal a két ifjuban gyöngédebb érzelmek kezdtek ébredezni: de a mi a lánynak egész valóját betöltte, a férfinál csak muló időtöltés volt és mikor szeretője nem volt nála, mindenféle jegyeket faragott a fákra, de bizony nem a Nehala nevé, sem a magáét, nem kellett ott keresni azokat az érzelmes jegyeket, a melyeket a szerelmes emberek találtak ki — a fák kinjára.

Nem bizony, az ifju ember szomorun — számokat, összedadásokat, kivonásokat — faragott fel, a melyek által krajezárig kiszámította, mi esoda veszteséget okozott neki ez a menő hajótörés, s mikor a leány éjjel kiszökött egy pár órára hozzá, ételt, édes kókuszdiót hozva neki, szerelmesen kérdezősködött a sziget terményei felől, hogy mit lehet ott olcsón kapni, mit lehet ott drágán eladni. Ki akarta nyerni, a mit a sziklák elraboltak tőle.

A sziget terhére irta az összeget s a szik-

getnek — akarta, nem akarta, előbb-utóbb ki kell vala fizetnie tartozását — hatszázalékos kamatos-kamataival, sőt nyereséggel, hogy így kárpótolja nemcsak veszteségeit az árakban, hanem az időben is, amit szerelmeskedéssel kelle töltenie, a helyett, hogy merész üzleteket végezett volna.

Egy reggelen Nehala jelentette neki, hogy hajó látható, hasonló ahhoz, a melyik őt idehozta. — Sietett jelt adni a parton. A jeleket meglátták, csónakot bocsátottak le s kikötöttek a parton.

Nehala mély kétségbeesésnek adta magát, mikor megtudta, hogy szeretője el fog utazni; térdreest s úgy kérte, vigye magával. A fiatal kereskedő beleegyezett; a lány csókolta kezét, térdét, hogy megmutassa háladatosságát. A hajó felvette őket és folytatta útját.

A hajótörött első dolga volt, hogy egy valószínű papírkönyvbe pontosan bevezesse a helyzetet és számadást, a mit a szigeten csak a fákra bízhatott — a mi elég sok volt a szigeten. — Folyton át-meg át olvasgatta veszteségei nem nagyon vigasztaló sorozatát; s módokról gondolkodott, hogyan térítse őket vissza, lerovatva a sziget által, a mivel neki tartozott.

A hajóról aztán egy másra szállott, amely eredeti rendeltetési helyére vitte, hol pontosan követte apja utasításait arra a nagy üzletre vonatkozólag, a melynek megalapítására kiküldve volt.

— És Nehala?

— Várjon csak, előbb a fontosabb jön. Pár év alatt a telep felvirult — annyira, hogy óriási nyereséggel lehetett visszatérnie Franciaországba.

— És Nehala?

— Azonnal. . . S mikor apja miután megölelte, megcsókolta, látni akarta a fia által oly ügyesen, oly szerencsésen vezetett egész ügylet részleteit — a mikből eredt a nagy vagyon — esodálkozással vette észre a széles, sok vonalú könyvben a következő számadást:

Sziget, a melynek partján hajótörést szenvedtem.

Tartozik:

5 göngyöleg beszózott bőr,
1 hordócska bismuth,
1 láda fűszer stb. stb.

S a neki megfelelő tulsó oldalon:

Sziget, a melynek sth.

Követel:

— Eladtam Nehalát 4000 fre.

A kínai háború.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, okt. 17.

A helyzet Kinában hogy tisztázódnék, ezt a legmerészebb fantáziával sem állíthatja senki. Li-Hung-Csang megérkezett ugyan Pekingbe, sőt meg is látogatta az ottani követeket. Hanem mit használ ez, a mikor az udvar a birodalom belsejébe vonulással tüntet a hatalmasságokkal létrehozandó meg egyezés ellen és a diplomáciai passzivitás mellett.

Annyi bizonyos, hogy Taijuant elhagyta, azt azonban pontosan magállapítani nem lehet, hogy most hol tartózkodik. A Times, értesülése szerint Ping-jangban van. Ez a város feleutján fekszik Tai-juan és Szin-gan-fu között és az udvar azért állapodott itten meg, mert Szen-Szi tartományban, a melynek fővárosa Szin-gan, a muzulmánok fellázdattak.

A lázadásoknak egész sorozatáról érkeznek hírek. Egyes vidékeken egymástól függetlenül törnek ki fölkelések, más-más célú tűzve zászlajukra. A kínai partikuláris mus jut kifejezésre ebben a jelenségben, a mely újabb bizonyítékul szolgál arra nézve, hogy a mennyei birodalom nem annyira szilárdan összefűzött szerves egység, mint inkább a nagy tartományok konglomerátuma. Ezért nem juthat érvényesülésre az

egész birodalmat egységesen átható mozgalom.

Északon. a császári udvarral szövetségben, a boxerek az idegenek ellen támadtak. A muzulmánoknak főnnebb említett lázadása a birodalom belsejében, Szen-Szi tartományban, az uralkodó család megbuktatására tör. A déli Kvang-Tung tartományban, a háromegység nevű titkos szövetséget Kanton és Hong-Kong környékén ugyancsak a mandzsu dinasztia ellen fordul, épen úgy, mint az ország szívében a Jang-cse völgy lakosainak a lázadása.

Délnyugaton Kvang-Szi tartományban a helyi hatóságokat akarják elkergetni, míg a nyugati Sze-csuan tartományban kormányellenes jelleggel bír a mozgalom. Mindez a forrongás megingatja és könnyen veszedelmebe döntheti az uralkodó családot és kormányát, úgy, hogy végül a hatalmasságok kénytelenek lesznek, akár a taiping-lázadás-kor, a dinasztia védelmére kelni, ha ugyan indokoltnak találják véráldozat árán is biztosítani részére a trónt és a hatalmat. Általános anarkia kezd föltűni a fejét, a mely ha diadalmaskodni tud, akkor a hatalmasságok sokkal nehezebb helyzettel fognak szembeállani, mint a boxer-mozgalom idején.

A diplomáciai helyzetről nincsen egyéb mondanivalónk, minthogy a választott bíróságra vonatkozó orosz javaslatot minden oldalról kedvezően fogadják, de kivihetetlennek tartják. Épen úgy, a mint tegnap előre jeleztük: a francia javaslatokat is általánosságban helyesli mindenki, de részletei ellen mindenkinek van valami kifogása. Az amerikai javaslatokkal pedig nem is foglalkozik komolyan az európai diplomácia, mert tudja, hogy azoknak kuforrását az elnökválasztó mozgalomban kell keresnie. Így azután a megegyezés ma épen olyan távol van, mint hetekkel ezelőtt.

SZÍNHÁZ.

Bibliás asszony. Tegnap este operett-előadás volt. Roger Viktor operettje, a Bibliás asszony került színre elég szép számu közönség jelenlétében. Az előadás alig emelkedett felül a közepszerűsége. Gyakori kések elég feltűnőek voltak. A szereplők közül F. Kállay Lujza, Perényi Margit, Galyasi Paula, Tanay, Szathmári s Körövei tetszetek. Megemlékezésre méltónak tartjuk a III. felvonásbeli tánczot, melyet Nagy Gyuláné tánczolt bámulatos ügyességgel s könnyedséggel. A tánczot meg is ismételte.

Csütörtökön, tekintettel a polgármester tiszteletére rendezendő lámpionos menetre, a színházban az előadás nem 7, hanem fél 8 órakor kezdődik.

Magyarország és a Vatikán.

Debreczen, okt. 17.

A néphit szerint azok, kiknek halálhíruket költik, még jó soká fognak élni. Ez a néphit ráillik vatikáni nagykövetünkre, Revertera grófra is, már annyiban, amennyiben a visszahívásáról szóló gyorsan elterjedt hírek daczára, vagy mint némelyek sok indokolással hiszik, épen e hírek a kelleténél gyorsabb elterjedése folytán, ismét „visszatér” diplomáciai állására. De nem ismét elviselhetlen időtartamra. Így kettős értelemben van az ő nevének jó jelentése; először önmagára nézve, mert vissza fog térni helyére, másodsor a monarkia nézve, mert vissza fog térni, nem sokára visszatér helyéről.

A közvélemény rossz szolgálati bizonyítványt akart neki adni: ekkor félhivatalosan gyorsan mellette termettek azzal az udvariasan körülírt megjegyzéssel, hogy elbocsátó-bizonyítványban nem szabad a bizonyítvány tulajdonosára nézve hátrányos

véleményeket kiemelni. Ez a segítség joggal történt vele, mert Revertera grófnak nem lesz többé módjában, hogy ujonnan való alkalmazása által adjon nem kellemes fölvilágosítást alkalmazhatóságáról.

Alapjában véve ez tehát egészen jelentéktelen tény, mely fel sem melegít, le sem hűt. De mégis tünékeny észrevételre méltattuk, mert e ténynyel összeköttetésbe hozták az állítólag különösen barátságos fogadtatást, melyben Stadler érsek és Strossmayer püspök a pápa részéről részesült volna. Nos, valamint ama összeköttetés igaz voltát, most a barátságos fogadtatást is a leghatározottabban tagadják a Vatikánból. Sőt tüntetve terjeszteti a kuria, hogy a pápa helytelenítette a szerajevói érsek eljárását, aki olesó ürygyekkel iparkodott magát a hinárból kirántani. Mi épenséggel nem becsüljük túl a dolgot.

Különös is lett volna, ha a Vatikán Stadler érsekkel szemben újfent oly indulgenciát követett volna, mint tizenhárom évvel ezelőtt hasonló alkalomból a gyakovári püspökkel szemben tette. Ez nemcsak Magyarország szuverenitásának érintése, nemcsak a magyar korona kihívása lett volna, hanem nyílt hirdetése annak, hogy a pápi hatalomnak nem kell törődnie a világi hatalom akaratnyilvánításával. Ámde a pápa bölcsesége most sok kárhözott megelőzött s reméljük, hogy az immár a Vatikánban is megrótt pápi méltóságviselő nem fogja főpásztorának intelmét odamagyarázni, hogy az esupán azt jelenti, hogy ezentul ugyanabban a törekvésben csak — óvatosabbnak kell lenni.

Az ilyen magyarázatot nagyon drágán kellene megfizetni. Az ilyen dologban, hisz épen ezt bizonyították be neki, nálunk nem értenek tréfát. De épen ezért fogják nálunk is a szükséges befolyást felhasználni, hogy Revertera gróf utóda a Vatikán mértékadó köreit arra bírja, hogy a Magyarországhoz való zavartalan vonatkozások értékét elfogulatlanabban és több jóakarattal ítélik meg. Azt a politikát, melyet a Vatikán Magyarországgal szemben nyolcz év óta követ, nem szabad folytatni. Már a Vatikán érdekében sem; mert a nemzeti érzés komoly megsértése esetén a szomszédállamból nagyon könnyen átugorhatná a határt a rómaellenes mozgalom.

A király elösmerése.

Ő Felsége, a király legmagasabb elismerését fejezte ki Simonffy Imrének, Debreczen sz. kir. város polgármesterének a közügyek terén kifejtett működéseért polgármesterségének huszonötödik évfordulója alkalmából.

A királyi kegy ez újabb nyilvánulása legeklatásabb bizonyítéka annak, hogy polgármesterünk érdemei nemesak itt városunk szűkebb körében, hanem az egész országban elismerést és tiszteletet vívtak ki maguknak.

És a magasabb elismerés nyilvánítása annyival becsesebb, mert tudjuk, hogy ő Felsége elismerése minden érdemrendnél s a kitüntetések bármely más neménél nagyobb és jelentősebb, mert a Felség ezt csak rendkívüli érdemek jutalmául adja.

A hivatalos lap, a Budapesti Közlöny mai száma e kitüntetést a következőkben közli:

„Ő Császári és Apostoli Királyi Felső, f. évi október hó 12-én kelt legfelső elhatározásával, a belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök előterjesztésére legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy Simonffy Imre, Debreczen szab. kir. város polgármesterének, a közügyek terén félszázadot meghaladó sikeres működése alatt szerzett kiváló érdemeiért, legfelső elismerése tudtul adassék.“

HIREK.

A polgármester jubileuma.

Holnap, esütörtökön ünnepe lesz Debreczen városának. Az egész város közönsége örömnapot ül szeretett polgármestere, Simonffy Imre kir. tan. 25 éves jubileuma alkalmából. A jubileumi Ünnepegy amilyen nagyszabású lesz, époly fényesnek ígérkezik. A közönség tájékoztatása végett alább közöljük az ünnepegyek sorrendjét.

Október hó 17-én este 7 órakor diszelódás a színházban. A diszelódás programja a következő: ünnepi nyitány, játszsa a színházi zenekar. „Simonffy Imrehez.“ Alkalmi költemény. Irta: Kun Béla, szavalja: Fáti Flóra. Könyves Kálmán. Történeti dráma. Irta: Jókai Mór.

Október hó 18-án délelőtt tíz órakor Debreczen város diszközgyülése a Bika szálloda disztermében, a melyen K. Tóth Kálmán Debreczen közönsége nevében üdvözli a polgármestert és átadja az aranykönyvet. A polgármester válasza után a közgyülés véget ér.

A közgyülés után a városházán a tisztikar nevében Komlóssy Arthur főjegyző üdvözli a jubiléum s a tisztikar albumját adja át.

Este 6 órakor gyülekezés a főiskola udvarán, a honnan fél hét órakor lámpionos menet indul a polgármester Kossuth-utcai lakása elé. Ott a dalosegyesületek szerénáddal tisztelik meg, Debreczen közönsége nevében pedig dr. Bartha Béla akad. igazg. fogja üdvözölni.

Este 8 órakor diszbankett a Bika szálloda nagytermében.

Itt jegyezzük meg, hogy az este tartandó diszbanketten hölgyek is részt vehetnek. — Bankett jegyek Szent Királyi Tivadar főtéri üzletében még haphatók.

A színházi diszelódás.

A polgármesteri jubileumi ünnepegy ma este kezdődik a színházban rendezendő diszelódással. A színház ez alkalommal zászlókkal diszítik fel, az összes csillárokat felgyújtják. A családi páholyok közül a 8. számot, melyben a jubiléum Degenfeld József gróf főispánnal foglal helyet — ez alkalomra feldiszik.

Mikor a polgármester a páholyba lép, a zenekar üdvözölő zenével fogadja. Az előadást zenei nyitány előzi meg. Ezt követőleg Fáti Flóra szintársulatunk kiváló tagja szavalja el Kun Béla alkalmi költeményét, melyet lapunk mai tárczarovatában közlünk. Ezután a szintársulat tagjai diszes tablóban mutatják be hódolatukat a színészet mindig lelkes barátjának, a jubiléum polgármesternek. Csak ezután kerül színre Könyves Kálmán dráma, amelyben a drámai erők legjobbbbjai vesznek részt.

A diszközgyülés.

Csütörtök d. e. 10 órakor lesz a diszközgyülés a „Bika“ szálloda disztermében.

A termet ez alkalomból fényesen feldiszik. Ott lesz a disztermében a debreczeni hölgyek diszes milleniumi lobogója is.

A disztermében három emelvény is lesz. A középső emelvényen foglal helyet a jubiléum polgármester a városi tisztikarral. A másik két emelvényen a hölgyek foglalnak helyet.

A terem közepén s az oldalrészeken helyezkednek el a törvényhatósági bizottság tagjai, továbbá az egyesületek, testületek.

A közgyület Degenfeld József gróf főispán nyitja meg. Az elnöki megnyitó után küldöttség megy a polgármesterért. A közgyülésen megjelenő polgármestert a város közönsége nevében K. Tóth Kálmán lel. kész üdvözli s átadja Debreczen közönségének névalírást tartalmazó aranykönyvet.

A szónoknak a jubiléum válaszol, ezt követi az elnöki zárszó.

A Bika diszterméből a polgármester a városházára megy, hol a városi tisztviselőket fogadja, kiknek nevében Komlóssy Arthur főjegyző üdvözli a jubiléumt.

A lámpionos menet.

Simonffy Imre kir. tan. polgármester tiszteletére csütörtökön este fél hét órakor rendezi Debreczen közönsége, azt a fényes lámpionos menetet, a melyben esaknem másfélezer ember fog részt venni. Az eddigi bejelentések szerint a gépjavitó műhely munkásai négyszáz, az iparistület száz, az István gőzmalom munkásai kilenczven, a dalegylet hatvan, az állomás személyzete ötven, a máv. altisztek ötven, a főiskolai énekkar ötven, a jogász segélyegylet ötven, a Zion betegsegélyegylet ötven, a Petőfi dalkör ötven, az iparos ifj. dalegylet harmincz, a gazdász ifjuság harminczkét, a Szent László dalegylet huszonöt, a kereskedelmi Csarnok huszonöt, a polgári kerékpáros egylet husz, az ács ifjuság dalegylete husz, a debreczeni kerékpáregylet tizenöt, a kereskedő társulat husz, vendéglős ipartársulat tíz, pinczér egylet tíz, önálló munkás betegpénztár tíz lámpionossal vesznek részt a menetben.

A gyülekezés este hat órakor, az indulás fél hétkor lesz a főiskola udvaráról. A polgármester háza előtt a dalos egyesületek szerénádot adnak s az üdvözölő beszédet Debreczen közönsége nevében dr. Bartha Béla akad. igazgató fogja megtartani.

A menetet a rendező bizottság 30 tagja nyitja meg lámpionnal.

*

A Zion debreczeni betegsegélyegylet azon tisztelt tagjai, kik a f. hó 18-án rendezendő lámpionos menetben való részvételre, illetve lámpionvitelre vállalkozni szivesek voltak, kéretnek jelzett czélból a kitűzött napon d. u. fél 6 órakor az egyleti helyiségben megjelenni. Ott fognak a lámpionok kiosztatni s onnan testületileg csatlakozunk az ünnepegyes menethez. Az előjáróság.

A polgármester és az öreg honvédek.

Mint ösmeretes, Simonffy Imre polgármester szintén részt vett a szabadságharcban. A polgármester jubileuma alkalmából megemlékezik az ő egykori bajtársairól, az agg honvédekről is. Csütörtökön déiben a polgármester Péter Pál vendéglőjében megvendégeli a debreczeni agg honvédeket. Az agg honvédek ebédjén jelen lesz a polgármester is.

A házak fellobogózása.

A polgármester jubileumát rendező bizottság ez uton is felhívja a háztulajdonosokat, hogy a polgármester iránt érzett szeretetének, ragaszkodásának azáltal s adjon kifejezést, hogy holnap, csütörtökön lobogózzák fel házaikat.

— Kérelem Debreczen város polgárhöz. A Magyar Irodalmi Önképző Társulat f. hó 16-án tartott választmányi gyűlésén olyan eszmének megvalósítását kezde-

ményezte, mely közelebből Debreczen várost, tovább menve pedig az irodalom kiváló férfiai iránt kegyelettel viselkedő minden magyart érdekel. A Kossuth-utcai temetőben jeltelenül, feledés homályába burkolt sirhalom alatt nyugszik Debreczen nagy szülötte: Fazekas Mihály. Hogy ki volt Fazekas, jól tudja Debreczen város lakossága, hogy Fazekas Mihály Debreczennek Csokonai után legnagyobb költője volt, kinek 1794-ben kiadott L u d a s M a t y i nevet viselő híres költeménye korát meghaladó nagy eszmének előharczósa. Debreczen város hálás közönsége szobrot és sarkövet állított legnagyobb költőjének, Csokonainak, nem feledkezhetik meg második költőjéről, Fazekasról sem és meg vagyunk győződve, hogy helyesléssel fogadja a főiskolai Irodalmi Önképző Társulat által kezdeményezett azon mozgalmat, hogy a Fazekas Mihály sirjára sarkó emeltessék. A Társulat a gyűjtő leveket a napokban fogja kibocsátani. Jó reménységgel fordulunk a nagy közönséghez és hisszük, hogy a szent czél érdekében kibocsátott adakozásra való felhívásunk meghallgatásra talál és Debreczen város lakossága ez uton rózza le háláját nagy szülöttje iránt. Adományokat a szerkesztőség is elfogad és hirlapilag nyugtáz. A nemes eszme felkarolását a t. közönség figyelmébe alánlván, kérem utolag a jóakaratu támogatást. Debreczen, 1900. október 16. Nánássy Lajos, társulati elnök.

— Meghalt a becsületéért. Ery fiatal 16 éves gyermekifju dobta el magát ma délután az életet, mert főnöke azzal gyanusította, hogy 100 forintját elsikkasztotta. Löw Zsigmond főtéri kereskedő elküldötte Blum Jenő nevű tanulóját száz forinttal a postára. A tanuló valami módon a pénzt elvesztette. A károsult kereskedő e miatt kérdőre vonta a fiatal embert, hogy nem-e saját czéljaira fordította. A gyermekifju becsületében megsértve érezte magát s elhatározta, hogy a halállal mossa le a becsületében ejtett foltot. Ma délután fél háromkor felment a Szent-Anna utca 2 szám alatti lakásának padlására s ott a gerendára felakasztotta magát. Mire észrevették, nem lehetett rajta segíteni s a hamarosan előkerült orvos — dr. Burger Péter — is csak a beállott halált konstatalhatta. Egy czeruzával irt levelet találtak nála, a melyben a szüleitől bucsuzott. A levél tartalma ez:

Kedves szüleim! Az öngyilkosság előtt állok, mikor e pár sort írom. Én azért vagyok öngyilkos, mert fáj az nekem, hogy azt mondják, hogy én loptam el a száz forintot, pedig Isten engem úgy segélven, hogy én nem tudom, hova lett. Kedves szüleim bocsássanak meg, hogy ha hibáztam! Én tiszta lelkiismerettel szállok a sirba, ezerszer csókolom mindnyájukat szüleim Blum Jenő. s. k.

— A hajdu szoboszlói ev. ref. lelkészi állás betöltése október 28-ára, délelőtt 10 órára lett kitűzve. Választási elnökök lesznek Rázsó Gyula kir. tanácsos alispán, egyházmegyei tanácsbíró és Jakucs Sándor szováthi ev. ref. lelkész, egyházmegyei főjegyző. A szavazás két küldöttség előtt fog lefolyni. Az első küldöttségnél bizalmi férfiakul kijelöltettek: Adam János gondnok és Szabó Sándor presbyter, a második küldöttségnél Magyar Imre algondnok és Cseke Gábor ev. ref. tanító és presbyter. A választás iránt nagy érdeklődés nyilvánul. — Mint teljesen megbízható forrásból értesülünk, a hajdu-szoboszlói 15—16.000 főnyi gyülekezet választó polgárai közakarattal dr. Baltázár Dezső budapesti váltástanár körül csoportosulnak, kinek megválasztását pártkülönbség nélkül óhajtja mindenki. Nagy a valószínűség, hogy közfelkiáltás utján lesz a választás.

— Az építő ipari téli tanfolyama a budapesti m. kir. állami felső (építő) iparis-

kolában (VII., Damjanich-utca 28.) november 3-án nyílik meg. A tanfolyan négy fél évre terjed. Az első évfolyamra való felvétel feltételei: Legalább 15 éves életkor, irni olvasni és számolni tudás s legalább egy építkezési időszakra terjedő gyakorlati működés a kőműves, a kőfaragó, vagy az ácsmesterség terén. Szükséges bizonyítványok: 1. Keresztlevél, vagy születési bizonyítvány. 2. Erköletesi bizonyítvány. 3. Az elvégzett iskolai osztályokról szóló bizonyítványok. 4. Munkakönyv, vagy iparhatóságilag hitelesített munka bizonyítvány. Díjak: 4 korona beiratási díj, 20 korona tandíj, 4 korona szertartási biztosíték.

— **Halálos ütés.** Bonyhai János Eötvös-utca 27. szám alatti kovácsmester egyik szorgalmas segédjét Pálincás Ferenczet társul vette magához. A szorgalmas munkás azonban az utóbbi időkben ivásnak adta magát s ez volt az ok, a miért nemsokára távoznia kellett Bonyhától. Pálincásné tegnapelőtt elment Bonyhától, hogy a visszaradott holmiját elszállítsa. Bizonyos hátralék kérdések következtében mihamar kitért a perlekedés s a felhevült Bonyhai az udvaron várakozó Pálincást egy vasdoronggal úgy ütötte meg, hogy az a bal karján súlyos sérülést szenvedett. A tisztátalan vas inficiálta a sebet és Pálincás tegnap vérmérgezés következtében meghalt. Holttestét ma boncolják fel a kórházban.

— **Tilos a dohányzás.** Veres Bálint atyánkfia egy jó napot akart tegnap csinálni magának. Előbb hát alaposan berugott, beszedegetvén számtalan pohár jóféle gügyóriumot, aztán hogy élvezetesen töltsse el az egész napot, beállított a színházba, jóféle kurta szivarból hatalmasan pöfkelve. Mindjárt ott termelt a rend éber őre. — Nem tudja kelmed — szólta erőlyesen, hogy itt nem szabad dohányozni? — A becsipett atyafi méltatlankodott először, aztán eloltotta a szivarját. A rendőr felírta a nevét. Alig telik el néhány perc, Veres Bálint már megint az agyari közt. tartja a jóféle specialitást. — Hát nem mondtam már, hogy nem szabad itt cigizni? — mordul rá most már mérgesen a rendőr.

— Ászen nem is cigizőzök én!
— Hiszen a szájában van kendnek.
— Aunye! Ászen a csizma is a lábomon van, még sem járok! — Okoskodott az atyafi. Mindamellet a rendőrséggel gyűlik meg a baja, a miért égő szivarral lépett a nézőtérre.

— **Választás II.-Szoboszlón.** Rázsó Gyula kir. tanácsos alispán elnöklete alatt a városi képviselőtestület gyűlést tartott f. hó 16-án. A közigazgatási kiadói állás betöltése volt napi rendre kitűzve. Pályáztak Szabó Lajos, Süle József, Buda József és Kovács Ferencz. A kijelölő bizottság mind a négyet jelölte. Nagy többséggel megválasztott Szabó Lajos, ki a hivatali esküt nyomban letette. Foghty János földbirtokos a választás ellen felebbezést jelentett be, a mi azonban a választás jogérvényét bajosan fogja a legkevésbé is kétségbe tenni.

— **Olcsó multság.** A *Vidám Verseik* című tréfás verseket tartalmazó díszesen kiállított kötet most feleárban, egy koronáért kapható lapunk szerkesztőségében, valamint a könyvkereskedésekben is. Ajánljuk olvasóink figyelmébe e mulattató könyvet.

— **Megkopasztott fuvaros.** Itt volna már az ideje, hogy egy kiesít megrendszabályoznák egyik-másik külvárosi vendéglőst, ki miután holtreszregré itatta a hozzá egy-két kupicza pálinkára betért munkás embekeket, szép szóval addig kapacizálja őket, míg leülnek vele kártyázni s természetesen, hogy minden pénzük a barátságos „koresmáros ur“ kezei közé vándorol. Tóth Gergely fuvaros ugyanilyen panaszszal állított ma be a rendőrség bünyüi osztályához. Állítása szerint egy Petőfi-téri koresmáros rábeszélte az eleinte vonakodó embert, hogy kártyázzanak együtt. Tóth a tulságos rábeszélésnek engedve leült játszani s mi természetesebb, elvesztette az utolsó garasát is. Tóth most a rendőrség révén óhajti kérészen keresett pénzéhez visszajutni, annyival

is inkább, mert szombaton is ugyanott a kedves koresmáros urral játszva, 8 forintot elvesztett.

Képes levelező-lapok legujabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papirkereskedésben kaphatók.

A Schreyer-nővérek hangversenye.

Debreczen, október 17.

Napok óta négy szép leány arezképe diszeleg a főtéri üzletek kirakataiban. A fiatal leányok kezében hegedű van. Ez a négy leány a Schreyer-nővérek, kik hangversenyt rendeznek városunkban.

A hangversenyt e hó 20-án, szombaton este tartják meg a Zenede hangversenytermében. Ritka műélvezetben lesz ez alkalomból része a debreczeni közönségnek. Négy testvér, ki rajong a művészetért, körülra indul, hogy meghódítsa a közönséget. Vonós négyest — pl. a Huber-Popper vonós négyesét — ismeri közönségünk, de még nem volt ajkalma hallani négy testvért, négy fiatal, kiváló tehetséggel megáldott szép leányt.

A Schreyer-nővérek — habár Amerikában születtek s kiképeztetésük egy részét ott is nyerték — teljesen magyarok. Apjuk, anyjuk magyar földön élnek s magyar honpolgárok. Apjuk az aradi zenekonzervatóriumnak jelenleg is igazgatója s a fiatal leányok Amerikából hazatérve, ott apjuk felügyelete mellett nyerték művészi tökélyre vitt kiképeztetésüket.

A négy nővér bejárta már a külföldöt s Magyarországon nagyobb városait s mindennütt meghódították a közönséget.

A művésznőkben a tehetség, művészet, izlés, érzés harmonikusan párosul a női szépség és fiatalság üde bájával. A négy fiatal leány — mint egykor a négy világhírű Milanolla nővér — eddig, a hol megfordultak, művészi játékkal lázba ejtették a közönséget. Olyan érdeklődés s siker kísérte mindenfelé szereplésüket, mint mikor Kubelek Jean bejárta a világot.

Schreyer Harriett, az egyik, igen érdekes alakja a kiváló művész társaságnak. Bájos jelenség, a kinek a művészet iránti rajongástól lángoló gyönyörű szemei egy pillantásban körülölelik az egész közönséget s a másik pillanatban már behizelgi magát mindannyiunk szívébe.

Beszélik róla, hogy úgy lényének, mint művészetének leheletszerű finomságával különösen a hölgyközönséget hódítja meg egy esapásra, a mi a legjobb ajánló levél, mert a nők helyes és előkelő érzékét nem lehet megtéveszteni.

Schreyer Paula, a művésztársaság másik kimagasló alakja, valóságos ellentéte nővéreinek. Mig annak mindenki számára van egy megigéző mosolya, addig az ő lényén valami megkapó komolyság ömlik szét. Gordonkán játszik, a mely hangszerrel rajta kívül talán egyetlen nő sem aratott az övéhez hasonló zajos sikert.

Serdülő, fiatal leány, a társaság másik két tagja: Schreyer Adrien és Annie, a kiknek arczán a ragyogó tavasz pompázik. Mindketten művészi érzékkel illeszkednek bele a vonós négyes társaság összjátékába, a melyben nővéreiknél nem kevésbé fontos feladat jut a számukra.

Ilyen négy tehetség játékát élvezni,

hallgatni, valóban ritkaság számba megy városunkban.

A művésznőket mindenfelé elkíséri édes apjuk, Schreyer Harry, ki a zongora kíséretet szolgáltatja. Nem kevesebb az ő művészete a leányaiénál.

Azt hisszük, mikor ilyen illusztris magyar művészek keresnek fel bennünket s mikor ilyen igazán páratlan zenei élvezetre van kilátásunk, közönségünk nem tagadja meg pártfogását s érdeklődéssel fog viseltetni a hangverseny iránt.

A hangversenyműsor — melyet lapunk tegnapi számában már jeleztünk — a következő:

1. Haydn „vonós négyes“, előadják Schreyer Harriett, Annie, Adrienne, Paula.

2. Bruch: „Hegedű hangverseny“, előadja: Schreyer Harriett.

3. Popper „Polonaise de Concert“, gondokán előadja: Schreyer Paula.

4. Tschakowsky „Andante cantabile“ előadják: Schreyer nővérek.

5. a) Svendsen „Romance“
b) Wieniawski „Scherzó-Tarantella“, előadja: Schreyer Harriett.

6. „Magyar Ábránd“, gondokán előadja: Schreyer Paula.

A quartettet zongorán Schreyer Harry fogja kísérni; a hangverseny kezdete fél 8 órakor lesz. Belépti-díj nagyon méltányosan van megállapítva: körszék 3 kor., fentartott hely 2 kor., belépti díj 1 kor.

A jegyek előre válthatók László Albert üzletében. A hangversenyt ismételtén ajánljuk mindazok figyelmébe, kik a nemes, szép iránt szeretettel viseltetnek.

Oroszlán.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

A király itthon.

Gödöllő, október 17. Ő Felsége tegnapelőtt Babotban, ma pedig Valkon vadászott. Ma délelőtt érkezett ide Róna József szobrász az Erzsébet-szobor hét mintájával. Ő Felsége délután öt órakor nézi meg a mintákat, melyek a nagyteremben vannak felállítva.

A trónörökös üdvözlése.

Budapest, október 17. Turóc-megye közgyűlése elhatározta, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös szíve szerint kötött házasságaért feliratilag üdvözölni fogja.

A szász király állapota.

Budapest, okt. 17. A király jól töltötte az éjszakát. Állapota általánosságban megnyugtató.

Erkel Sándor a ravatalon.

Budapest, okt. 17. A korán elhunyt Erkel Sándor ravatalát nagy néptömeg nézi. A ravatalt a koszoruk tömege borítja.

Krieghammer betegsége.

Budapest, okt. 17. Krieghammer beteg. Elutazott Semmeringre.

Öngyilkos szerelmes pár.

Budapest, okt. 17. A kőbányai Sohr-féle szállodában Balog József péklegény és Polacsek Szerén, a

gyöngyösi vendéglős tizenhatéves leánya, huszonöt pakli foszforos gyufaoldattal megmérgezték magukat. Az öngyilkosságot azért követték el, mert a szülők elleneztek egybekelésüket vallásuk miatt. A mentők bevitték őket a kórházba, hol eszméletre tértek.

Orvvadászok Zomborban.

Budapest, október 17. Zomborban az orvvadászok annyira elszaporodtak, hogy alig bírják elűzni őket. Tegnap Mandits István rendőr egyikkel dulakodott, miközben karabélyá elsült s az orvvadászt keresztül lőtte.

Szelvény-rendszer.

— Egy fontos iparügyi kihágás. —

Debreczen, október 17.

Nevezik hólapda-, lavina-, hydra-, vagy golla-rendszernek is, a mi csak azt is bizonyítja, hogy — mint minden egy vagy más tekintetben rossz — gyorsan terjed, mert elnevezése találó, aránylag keveset, de sokan kockáztatnak s az eshetőleg kedvező eredmény elérése mellett a résztvevők tulajdonos nagyrésze nincs tájékozva, hogy a szelvények szerencsés értékesítése folytán az olcsóbban megszerzett áru, legyen az óra, ruha, vászon stb. látszólag nála elmaradt rendes eladási árát s ennek busás kamatait a szintén lépé ment szelvénytulajdonosok fizetik meg.

E rendszert egy élelmes svájci kereskedő üzleti forgalma növelése céljából, nem törődve a végeredmény tisztességtelen voltával, találta ki s úgy terjedt az el Németországba, Ausztriába s hazánkba is. Első tárgya e rendszernek Svájcban egy aranyóra volt, Budapesten különféle óltöny, Debreczenben aranynemű, vászon, rőfös-áru stb. E rendszer szerint, feltéve, hogy csak 100 drb szelvényes iv lesz kibocsátva, — pedig a minimális szám 1000 szokott lenni — s e 100 első résztvevővel indul meg a lavina, mire a szelvények a tizedik kézbe kerülnek, a résztvevők száma már 10 millió, úgy, hogy — mint a „Közgazdaság“ is helyesen fejtegeti — 40 millió drb szelvényt kell előbb elhelyezni, míg ez a 10 millió ember az olcsó áruhoz jut, vagyis a Debreczenben is elterjedt s 30 frtra becsült aranyórát véve alapul, mely 30 frt rendes eladási árban természetesen a tisztességes polgári haszon már befoglaltatik, az illető svájci kereskedő a szelvényrendszer által minden óránál 10 frt tul-hasznot biztosít magának s ér is el.

De jobban megértjük e szelvény rendszer lényegét egy gyakorlati példából, melyből aztán annak úgy a kereskedő osztály, mint a fogyasztó közönség érdekeire való káros kihatására is biztos következtetést vonhatunk.

Valaki megvásárol például egy 4 drb. szelvényt tartalmazó ivet 5 koronáért; a vevő köteles a 4 drb. szelvényt egy-egy koronáért tovább eladni, a szelvényeket megvevők neveit és lakását az iv megfelelő helyére reá vezetetni s e névjegyzéket a szelvényeket kibocsátott kereskedőnek beküldeni. A kereskedő most már a szelvényeket megvett egyének mindegyikének ismét egy 4 drb. szelvényt tartalmazó ivet küld, melyet azok szintén 5—5 koronával tartoznak kiváltani. Most már három eset állhat elő.

1. A 4 szelvény tulajdonos mindegyike kiváltja az ivet 5—5 koronával, amit a szelvényeket árusított első vevő a levélborítékoknak a kereskedőhöz való beküldése által igazolni köteles, — mely esetben az első vevő megkapja a polgári haszonnal 16 koro-

nára becsült egy vég vásznat, zephyrt vagy más egyebet, mely neki ugyan szerencsésen csak egy koronába került, de melyért a 4 szelvényes 5 kor. kény még 20 koronát fizetett, vagyis maga a kereskedő által bizonyára a tisztességes polgári haszon betudásával 16 koronára becsült vászon vagy egyéb áruért összesen 21 korona foly be a kereskedőhöz.

2. Ha a szelvényt megvett 4 egyén közül egyik sem váltja ki a kereskedő által hozzá küldött s szintén négy darab tovább adandó szelvényt tartalmazó ivet, az első vevő, mivel a szelvényes ivért 6 is 5 koronát fizetett s az áru csak akkor esett volna neki egy koronáért, ha a 4 szelvényt nem csak eladja, hanem a szelvényt megvett új ivtulajdonosok az ivet 5 koronával ki is váltják s mivel az iv ez esetre recompensatiót nem tartalmaz, — az előlegezett 5 koronát elveszti.

3. A 4 szelvényt megvett tulajdonosok közül nem mind a 4, hanem csak 1, 2, vagy 3 váltja ki 5 koronával a kereskedő által hozzá megküldött ivet, ekkor a következő eshetőségek fordulnak elő:

a) egy drb szelvényes iv kiváltása mellett az első vevő kap pl. egy 4 korona értékű árut, melyért a kereskedőhöz befoly 9 korona (vevő 4 korona + új szelvényes 5 korona);

b) két drb szelvényes iv kiváltása esetén az első vevő kap egy 8 korona értékű árut s a kereskedőhöz befolyt 13 korona, (vevő 3 korona + 2 szelvényes 10 korona);

c) három drb szelvényes iv kiváltásánál az első vevő már 12 korona értékű árut kap, melynek ellenében a kereskedőnek jövedelme 17 koronával gyarapszik (vevő 2 korona + 3 szelvényes 15 kor.).

Látjuk tehát, hogy a kereskedő a felhozott esetenél — s így van ez még nagyobb méreteken más áruk forgalmát célzó ily rendszernél is, — nem károsodik, nem károsodhatik, mert az áru rendes kereskedelmi hasznán felül is előre biztosítva van s e biztosítás összege annál nagyobb, minél több szelvényes iv lett első ízben, vagy a kereskedő által közvetlenül a fogyasztóhoz kibocsátva, mert annál kisebb a valószínűség, hogy az első négy szelvényt megvett egyén a hozzá küldött szelvényeket tovább adhatja, vagyis annál kevesebb „olcsó áru“ boldogítja a résztvevőket, vagy még más szóval annál több haszna van a kereskedőnek s több a károsultak száma. Tudunk rá esetet, hogy itt Debreczenben egy iv-tulajdonos, — egy szegény eseléd — ilyformán 5 korona kárt szenvedett.

Szóval, e rendszer a szolid kereskedelem elvével merőben ellenkezik, — mit fényesen igazol az is, hogy Debreczenben, ha csupán száz iv bocsátatnék is ki első ízben, a 6-ik kézben a szelvénytulajdonosok száma már 102,400-ra emelkednék s hogy ennek egy negyedrésze olcsón (?) kaphassa meg a kijelölt árut, legalább 10 évig még a születendő csecsemőknek is kellene a 102,400 szelvényből vásárolni.

Budapesten csirájában elfojtották e rendszert — igen helyesen — az ipartörvény 51. §-nak szigorú alkalmazásával. Hisszük, hogy a mi rendőrségünk bünyői osztályában is erélyes és gyors eljárásu hatóságra találnak e rendszer hívei s bizonyára az ipartörvényt végrehajtó 39266/1884. sz. rendelet 59. §-a alapján hivatalból fog megindítani az eljárás minden egyes esetben, mielőtt több panasz hangzanék fel.

KÖZGAZDASÁG.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.

Debreczen, okt. 17.

Piaci árak 50 kgr.-ként koronákban:

Buza	uj. veres	minőség	77	6.65—6.75
"	"	"	78	6.75—6.85
"	"	"	79	6.85—6.95
"	"	"	80	6.95—7.05

Buza	sárga	minőség	78	6.70—6.80
"	"	"	79	6.80—6.90
"	"	"	80	6.90—7.—
Rozs	uj	"	71/72	6.30—6.40
"	"	"	73/74	6.35—6.45
Árpa	"	"	"	5.35—5.45
"	(jobb)	"	"	5.75—5.85
Zab	"	"	"	5.30—5.50
Tengeri	"	"	"	6.50—6.60

Rendezzünk munkáskiállítást.

(Az ipar- és kereskedelmi kamara, az iparos körök és egyéb faktorok szives figyelmébe.)

Irta: Hajdu József.

(Folytatása és vége.)

Az angol munkáskiállítás legjobb bizonyossága volt annak, hogy az ipari kiképzés, munka- és versenyképesség és az angol munkásság függetlensége, hatalmas tőkékkel rendelkező nagy üzemmél szemben is pompás gyümölcsöket hozhattak. Az angolok nagy munkaképessége először azon energikus raceban rejlik, melyhez tartoznak; másodsor az ipart korán elsajátítják és az ipar terén időnként felmerülő újításokat és változásokat saját javukra felhasználni igyekeznek. A saját kezük munkája a tőkély legmagasabb fokát éri el, a mi annak is köszönhető, hogy az angol munkások hangyaszorgalommal dolgoznak az egész éven át s hétköznap (az egy karácsonyt és törvényileg megállapított 4 Bankholidayst kivéve) ünnepet nem tartanak a saját üdülésükre sem.

Hogy Angliában a munkások az iparterén ily fényes eredményt képesek felmutatni, oka abban rejlett, hogy az ipart Angliában évről-évre újabb vívmányokkal gazdagítják. Anglia már a középkorban is hatalmas gyapjuiparral rendelkezett, a mely az újabb korban még fokozódott. A gyapjuipar emelkedésével karöltve járt a gyapotipar hatalmas fellendülése, továbbá a kimeríthetetlennek látszó gazdag kőszén- és vasbányák nagyszabású művelése által, főleg a 18. században a vasipar erős támaszt nyert és ezen iparág fejlesztését elősegíté a kőszénbányák gazdagsága és könnyen hozzáterhetősége is. Hogy a munkások ezen kiállításon bízhatatlansággal határos eredményeket értek el, még annak is köszönhető, hogy az angol munkásoknak minden téren nagy politikai szabadságuk van. E munkásosztály fejlettségét különben még azon tény is bizonyítja, hogy az újabb időkben békebírásként is szerepel, a mi pedig évszázadokig a gentry osztálynak a kiváltsága volt. A jelen kiállítás sikeres voltát a munkásoknak tekintélyes polgári állása idézhette elő, a kik az öntudatot és optimizmust kiválóan ápolják.

Ezen kiállításnak nagy fontosságát és messze kiható erejét felesleges ugyan firtatnom, de annál inkább kívánatosnak tartom, hogy mi is érdeklődjünk ezen intézmény iránt; más genreből, viszonyainkhoz mérten, városunkban is létesíthető volna ilyen időszerű munkáskiállítás, a mi csak az iparos- és józanabb munkásosztálynak válnék hasznára. Városunk munkásai által alkotandó ily kiállításnak megismerése, egyéb előnyt nem is számítva, azt a hasznot eredményezné, hogy az iparos- és munkásosztályt nagyobb tetterőre és tevékenységének belterjesebb kifejtésére sarkalná, öntudata felébredne és a lét harcában ezen osztályok is elismerésre méltóbb állást foglalhatnának el, továbbá a vállalkozási szellem is nagyobb mérvet kezdene ölteni és nem riadnaak vissza az egyes vállalkozásoknál rendszerint felmerülő szokott kezdet nehézségektől és így a kisiparos, és munkásosztálynak önereje, a melyet ők mindeztideig felette mértéken alól becsültek, meghatározódnék és a tőkék is nagyobb körfutást tennének meg.

E rövid vonásokban esetelni óhajtottam azon kiváló előnyöket, a melyek egy

között csak 34 az illatos, 308 ibolyaszínű közt csak 13. A többi 3880 között 1500 határozottan rosszszagú s 2300-nak nincs semmi illata.

REGÉNY.

A „Világ Szive“.

— Regény 2 kötetben. —

Angoiból fordította: Krampera János.

(Folytatás.)

117.

Beszédünk után elrendelték, hogy vonuljunk hátra, mi hát, a míg a Tanács tanácskozása folyt, megállottunk a Névtelen Isten képe előtt és vártuk ítéletünket. Nem sokára újra előre szólítottak s Tikal tudunkra adta, hogy a felettünk való ítélekezést felfüggesztették addig, míg a Nahua és az ő ellene, Tikal ellen való vádakat letárgyalják. Lassu és diadalmaskodó hangon adta ki a rendeletet:

— Hadd jöjjön be a Mattai leánya, Nahua és álljon a Sziv ítélszéke elé.

— Hallottuk a rendelkezést és összeszedtük bátorságunkat, hogy szembe néhessünk sorsunkkal, mert jól tudtuk, hogy most jön a végnek kezdete s hogy kegyelemről, vagy szabadságról nem is álmodhatunk.

Az ajtó kinyitott s belépett Nahua. Rangját megillető ruha volt rajta s a zöld diademet is feltevé, melyet csak a kacika nevének vagy anyjának szabad viselni.

— Mit kívántok tőlem, urak? — kérde büszke hanghordozással, — minekutána megette a kötelező meghajlást az oltár előtt.

Az előadó pap erre felállott s felolvasta a vádat, mely szerint saját kezével akarta megölni a Lady Maya és a fehér idegen gyermekét és hogy részese, sőt felbujtója volt Tikalnak azokban a kegyetlenségekben és törvénytelenésekben, melyeket az elkövetett. Felolvastatván a vád, felszólították, adja elő, mit tud védelmére felhozni.

— A vád második feléhez nincs szavam, — mondá. — Tikal követte el a bűnököt, feleljen meg értük ő. Az első rész azonban igaz. Végezni akartam azzal a kölyökkel, de Maya észrevett, erre aztán rám rohantak és megkötöztek.

— Ugy látszik, Testvérek, — szolt Dimas és felállott székéről, — hogy ezzel az ügygyel tisztában vagyunk. Hallottuk Mayának és társainak előadását és most Nahua maga is beismeri bűnét. Beismeri, hogy meg akarta gyilkolni azt a gyermeket, a kit az Ég küldött a népnek felvirágoztatására s ilyen egy bűnért úgy hiszem, a büntetés csak egy lehet, bármily rettenetes legyen is az és bármily magasrangú nőt sújtunk is vele.

— Várjál még! — kiáltott közbe Nahua. — Nem hallgattatok még ki egészen, már pedig jogom van, hogy védelemzem magamat, mielőtt halálra ítélnétek.

Azzal vádoltok, hogy meg akartam ölni a „szent gyermeket“, a Sziv reménységét s ha ez így volna, valóssággal rászolgáltam volna a halálos ítéletre, holott pedig még dicséretet érdemlek tőletek.

Urai a Szivnek! ez a gyermek itt, a kit ti úgy tiszteltek, a jóslat által megjövendölt szabadító, akit ma éjjel kacikává akartok tenni férjemnek, Tikalnak letétele után, a ki, a ti hitetek szerint világító csillaga lesz a népnek a győzelme és a nagyság felé vezető uton, ez a gyermek, mondom, egy élő hazugság, galád csalásnak fattyu gyümölcse és semmi egyéb.

Nagy zavar ütött ki erre a Tanács tagjai között, haragosan kiabáltak rá, hogy hagyja abba az istenkáromlást, de ő kivárta a csendet s így folytatá:

— Kérlek, hallgassatok végig, mert nem üres gyanúsítás az, a mit elmondtam,

minden egyes szavát be is tudom bizonyítani. Ti azt hiszitek, azért akartam elpusztítani ezt a gyermeket, hogy megtörjem vele Mayának, vetélytársnőmnek szívét, — a mint hogy meg is akarom törni — és a magam gyermekét juttassam az övének helyébe, a mint hogy ez is szándékomban van. Tettemnek indító okai azonban még sem ezek, vagy legalább nem pusztán ezek voltak.

Tanácsurak! Hallgassátok meg a legkülönösebb történetet, melyet valaha csak hallottatok és aztán ítélezzetek felettem és férjem Tikal felett, továbbá vetélytársnőm Maya, az ő férje és barátja felett.

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

Folyó szám 20.

Bérlet 15-ik szám „C“

Holnap, csütörtökön, október 18-án:

uj betanulással, először:

Boccaccio.

Operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Boccaccio	F. Kállai L.	Lambertucco	Sziklay M.
Pietro	Péchy L.	Peronella	Szigeti L.
Skaldza	Nagy Gyula	Leonetto	Környey B.
Lotteringi	Karacs Imre	Ismeretlen	Csatár Gy.
Izabella	K. Galyasy P.	Üdvarmester	Ífj. Szathmáry

Színházi műsor.

Pénteken, okt. 19-én bérlet 16. sz.

„A“ — *Boccaccio*, operette 3 felvonásban.

Szombaton, okt. 20-án, bérlet 17. sz.

„B“ — *Othello*, tragédia 5 felvonásban.

Vasárnap, okt. hó 21-én, két előadás: délután három órakor félhelyárral *Kis szökevény*, operette 3 felvonásban. Este 7 és fél órakor rendes helyárral, bérletszünet, először: *Muzsai bankó*. Eredeti új népszínmű 3 felvonásban.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

MINDENNEMŰ

ISKOLAI SZEREK

RENKIVÜL NAGY VÁLASZTÉKBAN ÉS
LEGOLCSÓBBAN A

CSOKONAI PAPIR- KERESKEDESBEN

KOSSUTH UTCZA 13. SZ. ALATT
SZERZETHETŐK BE.

UGYANITT

ISKOLAI KÖNYVEK KÖTESE

LEGOLCSÓBBAN ELVÁLLALTATIK.

Apró hirdetések felvételeinek a kiadóhivatásban Kossuth-utca 13.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvételeinek a kiadóhivatásban Kossuth-utca 13.

1. rovatan az egyszeri beiktatás 10 szög 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 3 fillérrel több. Vidékről beküldhetők az apró hirdetések postautalvánnyal; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Nősülni óhajt képzett fiatal ember. Levelek hozomány megjelölésével szerkesztőségünkbe küldendők „Üzletember“ czimén.	Eladó egy hosszú, fiókos íróasztal, iroda számára. Értekezhetni Kossuth-utca 13. szám alatt, a Csokonai-papirkereskedésben.	Pincze, mely üveges borok beraktározására igen alkalmas, Kossuth-utca 13. számú háznál kiadó. Értekezhetni ugyanott.	Régi könyvek magyar, latin, német (tudományos művek), igen jutányos áron eladók. — Értekezhetni a Csokonai-nyomdában — Karabályos Zoltánnal.
---	---	--	--

Menetrend.

Érvényes 1900. évi május hó 1-ső napjától.

Debreczenből az alábbi állomások felé indul	416	1027	901	1236	710	1200*
P.-Ladányba	érk. 508	1128	948	145	840	128
Nagyváradra	639	148	—	342	—	342
Szeghalomra	—	—	—	421	—	421
Budapestre	940	545	150	810	—	602
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik	1144	336	626	232	514	741

* Csak kedden közlekedik.

Debreczenből az alábbi állomások felé indul	1217	356	256	522	758
Ér-Mihályfalvára	érk. 100	458	357	635	913
Nagy-Károlyba	186	603	500	759	1045
Szatmárra	220	708	611	917	1203
Királyházára	315	827	733	136	—
Tarcsközre	433	1014	914	—	—
M.-Szigetre	456	1050	950	—	—
N.-Booskóra	532	1203	1102	—	—
Körösmezőre	730	340	145	—	—

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik	751	1012	355	1216	645
---	-----	------	-----	------	-----

Debreczenből az alábbi állomások felé indul	822	401	658
Nyiregyházára	érkezik 939	518	818
Királytelekre	1012	558	938
Szerencsére	1121	702	1045
Kassára	330	—	558
S.-A.-Ujhelyre	439	814	—

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik	807	1207	752
---	-----	------	-----

Debreczenből az alábbi állomások felé indul	835	431	—
Sáráandra	érkezik 916	504	—
Nagy-Léta—Vértesre	1043	618	—
Derecskére	957	545	—
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik	718	318	—

Debreczenből az alábbi állomások felé indul	442	421	—
Ohat-Kócsra	érkezik 734	659	—
Tisza-Füredre	832	756	—
Füzes-Abonyba	1024	—	—
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik	800	545	—

Debreczenből az alábbi állomások felé indul	520	1120	408
Hajdu-Nánásra	érkezik 817	118	621
Büd-Szt.-Mihályra	852	—	658
Tisza-Lökre	917	—	738
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik	817	330	638

Az éjjeli idő este 6 órától reggeli 5.59 percig a percekkel jelző számjegyeknek aláhúzásával van jelölve.

A vastagabb számjegyek gyorsvonatok érkezési és indulási idejét jelzik.

NYILT-TÉR.

Vegyünk Fekete-selymet!

Kérjen ön mintát solidságról kezeskedő selyemszövetekből, méterenként 1 kor. 20 fillértől 18 koronáig.

Különlegesség: Legújabb selyemszövetek menyasszonyi, látogatási és utozal-toilettekre, színes és fehér is.

Ausztria és Magyarországon közvetlen magánfeleknek adunk el és a kiválasztott selyemszöveteket vám- és bérmentesen a lakásra küldjük.

Schweizer & Co. Luzern
(Schweiz) selyemszövet-kivitel.

KÖNYVKÖTÉSZET. * PAPIRKERESKEDÉS.

CSOKONAI-NYOMDA

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCA 13. SZ.

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkaerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészies kivitelű diszmunkák is készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, czimkék, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámlakátok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, diszes bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE:

A legjobb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — a legrövidebb idő alatt készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napi ıvek, lejáratı jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos fızetekben, szerzıdéses kötelezvények, váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI RENDEZŐK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bálı meghívók, szinlapok, programmok, beléptı jegyek, diszes tánczrendek, stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesítések elegáns kartonra vagy mindennemű új divatú finom papıra nyomva, névjegyek, levélpapırok stb.

Könyvkötészetünk a modern technika eszközeivel dusan felszerelt könyvkötészet és diszmű-intézet, elvállalja gyors, olcsó és izléses elkészítését.

Iskolai könyvek,
Könyvtárak,

Ipari és kereskedelmi könyvek,
Nyomtatványok,
Diszes tánczrendek

Emlékkönyvek,
Albumok,

és minden e szakmába vágó különlegességeknek.

Ajánljuk a kor igényeinek
megtelelően berendezett

Papirkereskedésünket

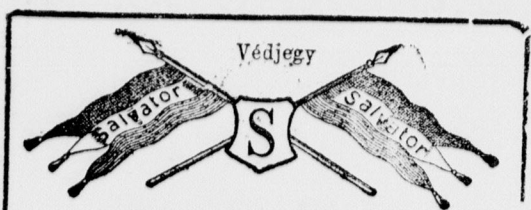
melyben a legjobb minőségű papır, író-, rajz- és festészeti szerek kaphatók. Ajánljuk továbbá dusan felszerelt papırgyári raktárunkat, mindennemű irodai, csomagoló-, levélpapırok beszerzésére, továbbá iskolai írıkák és fızetek, tollak, tollszárak, teljes irodai és iskolai berendezésekre.

A Debreczeni Ellenőr

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vállal
hirdetéseket feltűnő és izléses kivitelben.

Minden munka a legnagyobb gonddal kiállítva mindamellet más
kezdetleges kivitelnél olcsóbb áron.

NYILT-TÉR*).

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,

a **Lithion-forrás**

Salvator

Kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangú gyógyvíz és diatetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és veseizgatási tünetekben** vagy **húgy-savas vesehomok** és **vesekövek** képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

*) Ezen rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

ANTAL VINCZÉNÉ

szabászati és női ruha varroda terme.

DEBRECZEN, Csapó-utca 18. szám alatt (gyógyszertár udvar.)

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozni, miszerint a budapesti és bécsi tanulmányutmról, a hol is a női divat ágához tartozó szabászatban és annak előállításában kiképeztetésem nyertem, hazaérkeztem és annak önálló folytatását megkezdtem.

Ezen téren nyert bő tapasztalataim reményleni engedik azt, hogy

a női divat legkényesebb igényeinek,

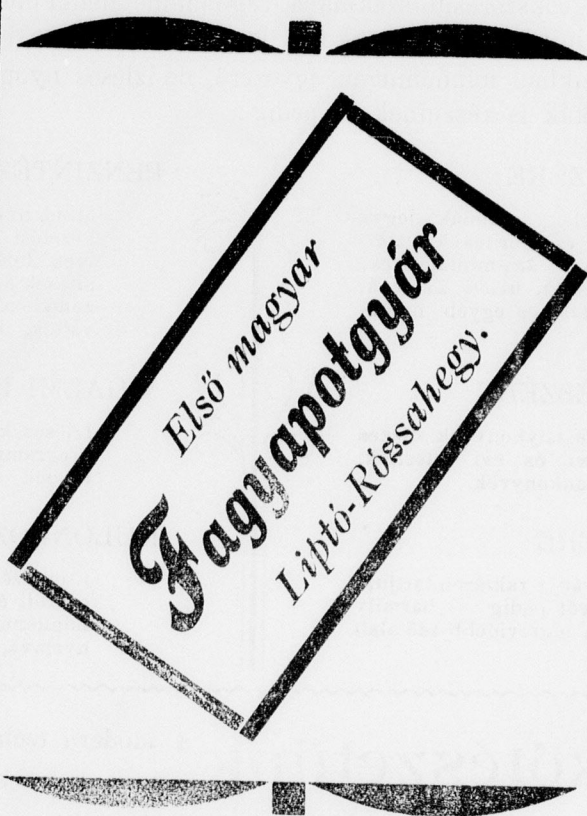
melyek a budapesti, bécsi, valamint a párisidivatlapon megjelennek, elvállalhatom, s oly darabok, mint **zsakete k, felöltők, melyek** műhelyében fognak vezetésem mellett készítettetni.

Magamat a nagyérdemű hölgyközönség figyelmébe ajánlva, vagyok

Szabászat tanítására hölgyek felvételnek.

kiváló tisztelettel:

Antal Vinczéné.

Hirdetések

a legjutányosabb árban felvételnek
kiadóhivatalunkban

Kossuth-utca 13. sz.

Kizárólag hazai gyártmány.

A MAGYAR FÉM- ÉS LÁMPAÁRU-GYÁR

részvénytársaság gyári raktára

DEBRECZEN Piacz-utca és Simonffy-utca sarok.
Gyár: BUDAPEST-KÖBÁNYÁN.

Ajánlja gyártmányait:

Légszesz csillárok, asztali és függő lámpákat,

valamint

egyszerű lámpákat közönséges használatra.

BRONZE DISZTÁRGYAKAT,

állványok, íróasztali berendezések, gyertyatartókat stb.

a legmérsékeltebb gyári árak mellett.

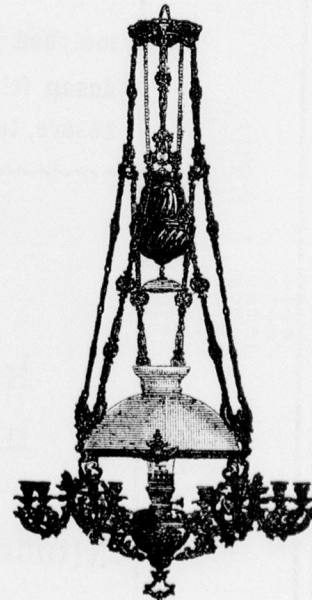
Ugyanitt kapható:

Valódi amerikai Petroleum „KIRÁLY-OLAJ”,

mely kizárólag e gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanhatatlan.

Helyben minden mennyiség házhoz szállítatik.

Kizárólag hazai gyártmány.

Kizárólag hazai gyártmány.

Kizárólag hazai gyártmány.

Nyomatott a „Csokonai”-nyomdában Debreczenben.